

AP 4 TOTALØKONOMI

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Smågriseproducenter 2016

2016 blev et positivt år for indtjeningen i smågriseproduktionen.

Driftsøkonomien for smågriseproducenter

De indleverede regnskaber for 2016 viser, at gennemsnitsbedriften har cirka samme størrelse som i 2015. Det ses af tabel 1, at 2016 blev vendepunktet for de danske smågriseproducenter i forhold til de foregående års vigende økonomiske resultater. Forbedringen skyldes hovedsageligt, at prisen på smågrise (30 kg) steg med gennemsnitligt 32 kr. for den beregnede notering og 60 kr. på puljepriserne i forhold til 2015 (figur 2) samt en produktivetsforbedring fra 29,7 til 30,7 grise pr. årssø.

Samtidig med stigende salgspriser har omkostningerne generelt holdt sig i ro og har endda været svagt faldende for visse poster. Dermed er det forøgede bruttoudbytte blevet omdannet direkte til positiv påvirkning på driftsresultatet.

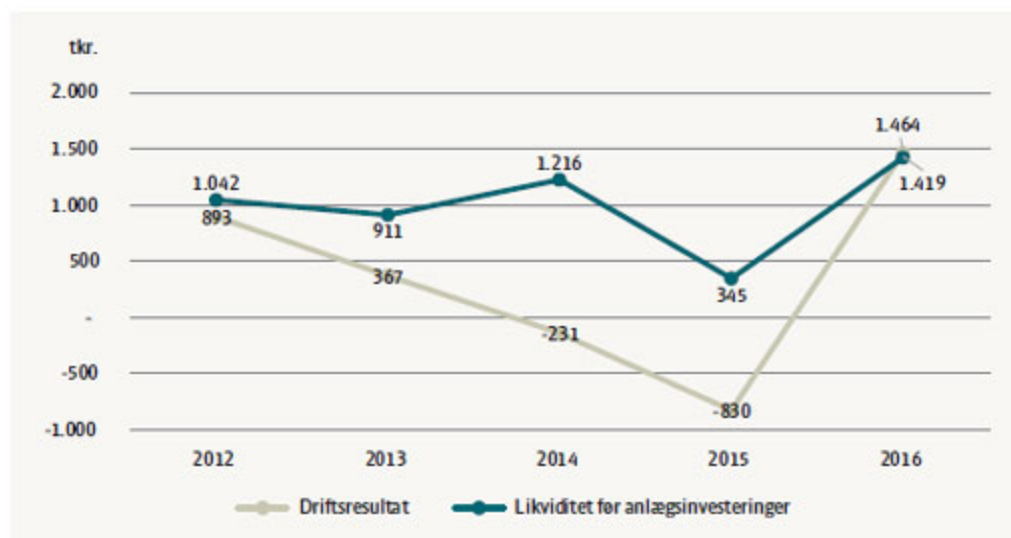
Figur 1 viser udviklingen i driftsresultat og likviditet over en femårig periode. Figuren viser

vendingen i 2016, men også at det store spring i resultatet fra 2015 til 2016 til dels er skabt af værdiændringer i besætningerne, som ikke er likviditetspåvirkende, hvorfor likviditetsudviklingen er mere afdæmpet.

TABEL 1. FEM ÅRS UDVIKLING I IND TJENINGEN FOR BEDRIFTER MED SOHOLD OG SALG AF 30 KG'S GRISE

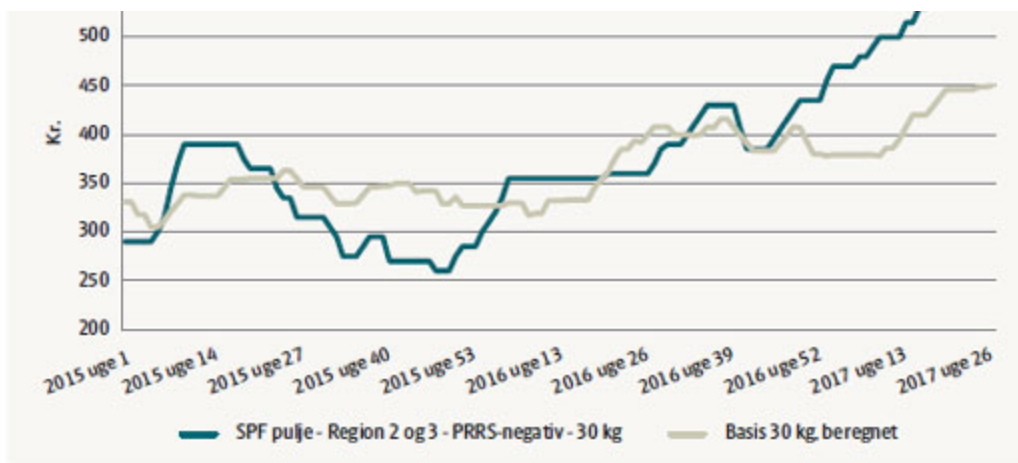
	2012	2013	2014 ^a	2015 ^a	2016 ^a
Antal regnskaber	475	446	373	366	411
Antal årssøer	704	686	735	755	723
Antal producerede 30 kg grise	19.510	19.091	20.611	22.396	22.175
Produce-rede grise pr. årso	27,7	27,8	28,0	29,7	30,7
Antal producerede slagtesvin	2.062	1.220	1.696	1.655	1.466
Landbrugsareal, ha i alt	154	154	184	174	176
heraf forpagtet areal	46	45	55	53	56
RESULTATOPGØRELSE, BELØB I 1.000 KR.					
Bruttoudbytte	11.866	11.054	10.888	10.271	11.862
Stykomkostninger	6.424	6.252	6.327	6.392	6.014
Dækningsbidrag	5.442	4.802	4.561	3.880	5.848
Kontante kapacitetsomkostninger	2.508	2.551	2.795	2.776	2.663
Afskrivninger mv.	953	1.003	1.049	1.126	966
Resultat af primær drift	1.981	1.248	717	-21	2.219
Afkøbet EU-støtte	341	337	388	377	361
Finansieringsomkostninger	1.429	1.218	1.336	1.186	1.116
Driftsresultat	893	367	-231	-830	1.464

^a Regnskabstal fra 2014 og 2015 er rettet til endelige tal, mens regnskabstal fra 2016 er foreløbige tal

Figur 1. Udvikling i driftsresultatet og likviditeten for smågriseproducenter

Figur 2. Beregnet smågrisenotering og puljenoteringen i perioden 2015-2017 (uge 27)

Gennemsnittet for den beregnede notering steg med 32 kr., mens puljenoteringen steg med 60 kr. pr. smågris i 2016 i forhold til 2015

Indtjening på smågrisebedrifter fordelt efter besætningsstørrelse

I tabel 2 er smågriseproducenterne delt op efter antal årssøer og den gennemsnitlige resultatopgørelse er vist for grupperne. Der er et meget stort størrelsesmæssigt spring fra gruppen af de største producenter ned til de tre andre grupper. Dette skyldes blandt andet, at

der er en række meget store producenter, som trækker gennemsnittet betydeligt op.

Der er en tendens til, at de store producenter opnår en merpris for grisene i forhold til de mindre producenter og samtidigt realiserer en lavere salgsvægt og dermed lavere produktionsomkostning alt andet lige. Dette skyldes hovedsageligt, at der kan opnås tillæg for store hold, billigere transport og en større grad af eksport, hvilket medførte en merpris i 2016.

Tabel 2 viser indtjeningsforholdene og balancerne for bedrifterne og det ses, at der er positiv indtjening for alle størrelsesgrupperne i 2016, og at de store bedrifter har realiseret betydelige overskud i 2016. Ejeraflønningen fratrækkes i resultatopgørelserne, for at de fire grupper er sammenlignelige. De mindste har en højere nominel ejeraflønning pr. bedrift, da der er beregnet flere normtimer til ejerfamilien.

Kombineres indtjeningstallene fra tabel 2 med de beregnede nøgletal fra tabel 4, som er opstillet efter samme grupperinger, kan der skabes et overblik over den forholdsmæssige indtjenings- og kapitalaflønningsformåen samt et billede af virksomhedernes risiko i forhold til de skabte overskud. Af tabel 4 ses det, at de store producenter, under de prisforhold der var i 2016, formår at skabe bedre afkastningsgrad, overskudsgrad, dækningsgrad og kapacitetsgrad, uanset at de har lavere soliditet end de mindre producenter. Det ses endvidere af de beregnede nulpunktskonsolideringspriser, at de store producenters indtjeningsmæssige risiko er lavere end de små producenters på bedriftsniveau. Dette kan skyldes flere årsager. For de første er der flere af regnskaberne for de store producenter, som alene vedrører svineproduktion, og som har en relativ beskeden mængde fast ejendom i balancen og dermed lavere kapitalomkostninger pr. produktionsenhed, der skal dækkes. Derudover har de store producenter bedre muligheder for at fortynde deres kapacitets- og kapitalomkostninger via mere effektive produktions- og arbejdsgange. En sådan nulpunktsanalyse kan være misvisende på grund af forskellige forudsætninger mellem grupperne. På bedriftsniveau bør nulpunktsanalyser suppleres af følsomhedsberegninger, som viser, hvordan nulpunktet vil blive påvirket af foderprisstigninger, rentestigninger og øvrige relevante prisændringer.

TABEL 2. IND TJENING PÅ SMÅGRISEBEDRIFTER OPDELT EFTER BESÆTNINGSSTØRRELSE (ANTAL ÅRSSØER), 2016

	ALLE	1	2	3	4
Antal regnskaber	411	103	103	103	102
Antal årssøer	723	1.297	734	532	326
Antal producerede 30 kg grise	22.175	39.934	22.496	16.427	9.846
Landbrugsareal, ha i alt	176	256	182	141	123
Producerede grise pr. årso	30,7	30,8	30,6	30,9	30,2
Vægt solgte smågrise, kg	30,9	30,4	30,5	31,2	31,5
Kr. pr. solgt smågris	402	410	402	400	397
RESULTATOPGØRELSE, BELØB I 1.000 KR.					
Bruttoudbytte	11.862	21.233	11.972	8.731	5.451
Stykomkostninger	6.014	10.734	5.995	4.483	2.814
Dækningsbidrag	5.848	10.499	5.977	4.248	2.636
heraf DB svin	4.857	8.967	5.005	3.436	1.992
Kontante kapacitetsomkostninger	2.663	4.687	2.742	1.967	1.242
Afskrivninger mv.	966	1.697	973	718	470

Resultat af primær drift	2.219	4.115	2.262	1.563	924
Afkøbt EU-støtte	361	541	366	280	255
Finansieringsomkostninger	1.116	1.995	1.157	747	560
Driftsresultat	1.464	2.660	1.472	1.096	619
Ejer aflønning	423	347	430	440	478
Driftsresultat efter ejer aflønning	1.040	2.313	1.042	656	142
BALANCE, BELØB I 1.000 KR.					
Aktiver, ultimo	47.315	73.581	48.975	38.899	27.613
Gæld inkl. hensættelser, ultimo	40.598	65.145	43.411	32.053	21.598
Egenkapital, ultimo	6.717	8.436	5.563	6.847	6.015

TABEL 3. FEM ÅRS UDVIKLING I NØGLETAL FOR SMÅGRISPRODUCENTER, 2012-2016

	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹
Afkastningsgrad ² , %	4,2	2,8	1,0	-0,8	4,5
Overskudsgrad ² , %	15,1	10,5	4,3	-3,3	14,6
Dækningsgrad, %	45,9	43,4	41,9	37,4	48,9
Kapacitetsgrad ²	1,5	1,2	1,1	0,9	1,4
Soliditetsgrad, %	13,1	13,4	12,0	10,4	14,1
Nulpunktskonsolideringspris pr. smågris					375,7

¹ Regnskabstal fra 2014 og 2015 er rettet til endelige tal, mens regnskabstal fra 2016 er foreløbige tal

² Fra 2013 ejer aflønning beregnet på baggrund af bedriftsoplysninger; i 2012 er ejer aflønningen 300.000 kr.

Nøgletal

I tabel 3 og 4 ses udvalgte nøgletal for de danske smågrisproducenter, henholdsvis inddelt

over en årrække og for størrelsesgrupperne i 2016. Bagerst i pjecen findes en definition af nøgletallene.

I 2016 har der været en fordel i at have en større bedrift for både afkastningsgrad, overskudsgrad, dækningsgrad og kapacitetsgrad. Dette kan forklares, ved at de stigende salgspriser for smågrisene slår fuldt igennem for driftsgrenen svineproduktion hos de store producenter og at de store producenter har en relativt mindre andel af jord, hvor indtjeningen fra driftsgrenen planteavl i 2016 trækker ned i regnskaberne.

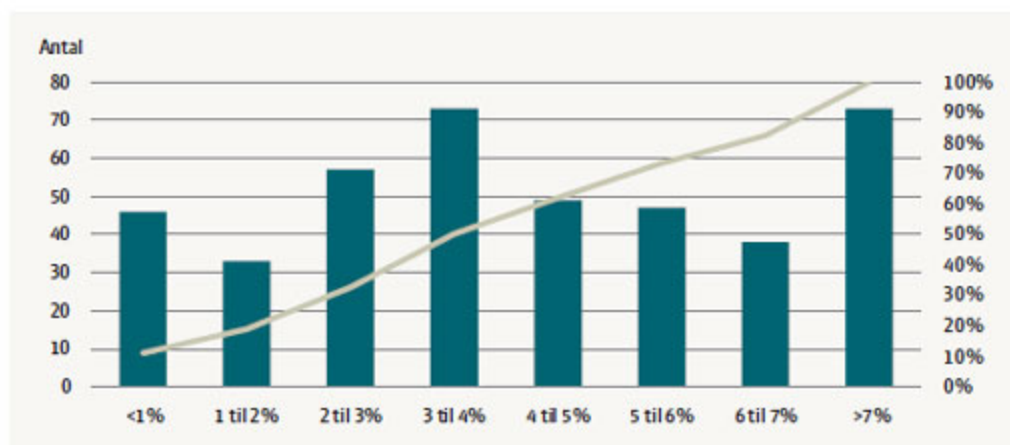
Fordelingen i afkastningsgraden kan aflæses i figur 3. Det ses af figuren, at cirka 20 % af producenterne har en afkastningsgrad mindre end 2 %.

Soliditetsgraden er mindst ved den største halvdel af producenterne, som i gennemsnit har en soliditet lige under 10 %. Fordelingen af soliditetsgrad kan ses i figur 4. Her ses det, at omkring 38 % af de danske smågrisebedrifter har en soliditetsgrad under 10 %.

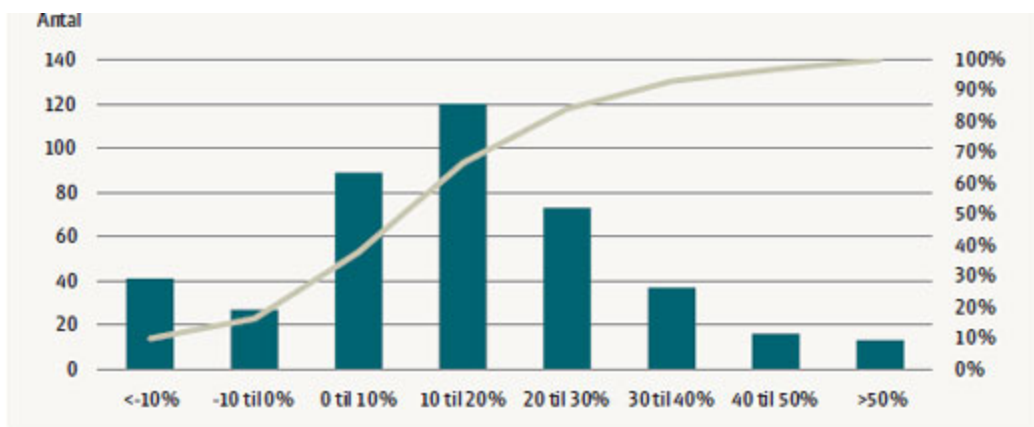
Figur 5 viser spredningen i nulpunktskonsolideringspriserne for smågriseproducenterne i 2016. I regnskaberne for 2016 er der opnået en realiseret salgsværdi på 402 kr. pr. smågris. Ved at sammenholde denne pris med figuren, ses det at cirka 75 % af producenterne formår at dække privatforbrug og skat samt at styrke egenkapitalen via egen indtjening.

TABEL 4. NØGLETAL FOR SMÅGRISEPRODUCENTER OPDELT EFTER BESÆTNINGSSTØRRELSE (ANTAL ÅRSSØER), 2016

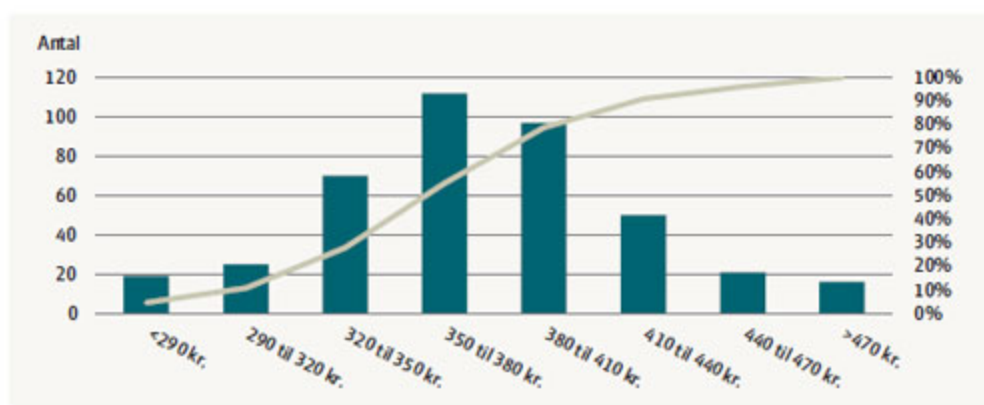
	ALLE	1	2	3	4
Afkastningsgrad, %	4,5	6,9	4,8	4,2	2,3
Overskudsgrad, %	14,6	17,8	16,7	14,6	9,3
Dækningsgrad, %	48,9	49,5	49,7	48,5	47,7
Kapacitetsgrad	1,4	1,6	1,5	1,4	1,2
Soliditetsgrad, %	14,1	10,3	9,0	15,7	21,6
Nulpunktskonsolideringspris pr. smågris	375,7	373,5	370,5	375,2	383,6

Figur 3. Fordeling af afkastningsgrad, %

Figur 4. Fordeling af solvethedsgraden, %

Figur 5. Fordeling af nulpunktssolvethedspris pr. smågris

Investeringer

I tabel 5 ses udviklingen i investeringer og likviditet over de seneste fem år. Investeringerne er opdelt i afskrivningsberettigede investeringer, jord og immaterielle aktiver og investeringer udenfor landbruget. Investeringerne sammenlignes med afskrivninger med henblik på at opgøre nettoinvesteringerne for henholdsvis produktionsanlæg og samlede investeringer i landbrug. Nederst i tabellen vises likviditetsbehovet, og selvfinansieringsgraden af investeringerne beregnes.

Investeringerne er igen faldet i 2016 og ligger på det laveste niveau i de seneste fem år. Til

gengæld er likviditeten bedre end i nogle af de øvrige fire år, og de investeringer, der er blevet foretaget, har kunnet finansieres med egne midler. Der har således været et likviditetsoverskud på 459.000 kr. efter investeringer, som er blevet brugt til at nedbringe kassekreditter og gæld i øvrigt. Smågriseproducenterne ville dermed selv kunne have finansieret reinvesteringer i produktionsanlæg svarende til afskrivningsniveauet i 2016. I figur 6 er udviklingen udspecificeret.

TABEL 5. FEM ÅRS UDVIKLING I INVESTERINGER OG LIKVIDITET PÅ SMÅGRISBEDRIFTER

	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹
INVESTERING I:	BELOB I 1.000 KR.				
Driftsbygninger	646	385	407	373	225
Inventar husdyr	305	292	222	233	137
Inventar markdrift	177	248	211	147	161
Grundforbedringer	16	13	16	13	9
Investeringer i alt	555	1.128	856	753	523
Afskrivninger mv.	953	1.003	1.049	1.126	966
Nettoinvestering produktionsanlæg	-279	175	-193	-373	-443
Jord og immaterielle aktiver	658	307	367	374	345
Nettoinvestering landbrug	379	482	173	1	-98
Beboelse og private aktiver	153	297	128	155	92
Samlede investeringer	1.366	1.732	1.350	1.282	960
Likviditet før anlægsinvesteringer	1.042	911	1.216	345	1.419
Likviditetsoverskud/-behov	-324	-821	-134	-937	459
Selvfinansierungsgrad, %	76	53	90	27	148

¹ Regnskabstal fra 2014 og 2015 er rettet til endelige tal, mens regnskabstal fra 2016 er foreløbige tal

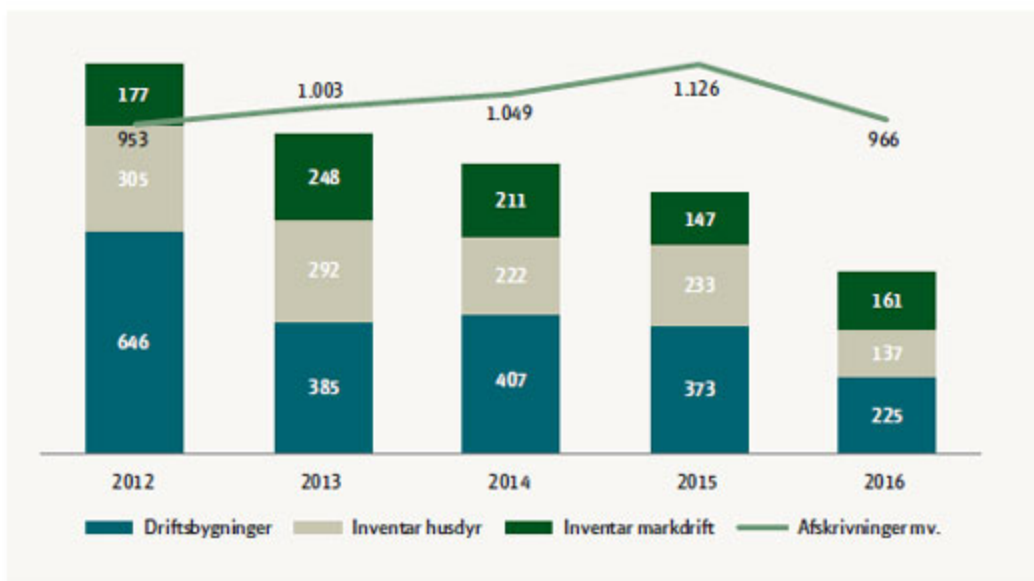
Driftsgrensopgørelser

I tabel 6 er smågriseproducenterne inddelt i størrelsesmæssige grupper. Tabellen viser data fra driftsgrensopgørelserne fra årsrapporterne som indgår i Business Check 2016 og viser dermed kun data for driftsgrenen svineproduktion, hvor alle øvrige udgifter og indtægter er holdt ude.

Tabellen fokuserer på at udspecificere posterne i dækningsbidraget pr. årsso og for fremstillingsprisen pr. 30 kg's smågrise for de viste størrelsesgrupper.

Både med hensyn til fremstillingspriser og stykomkostninger fremgår det, at der ikke har været

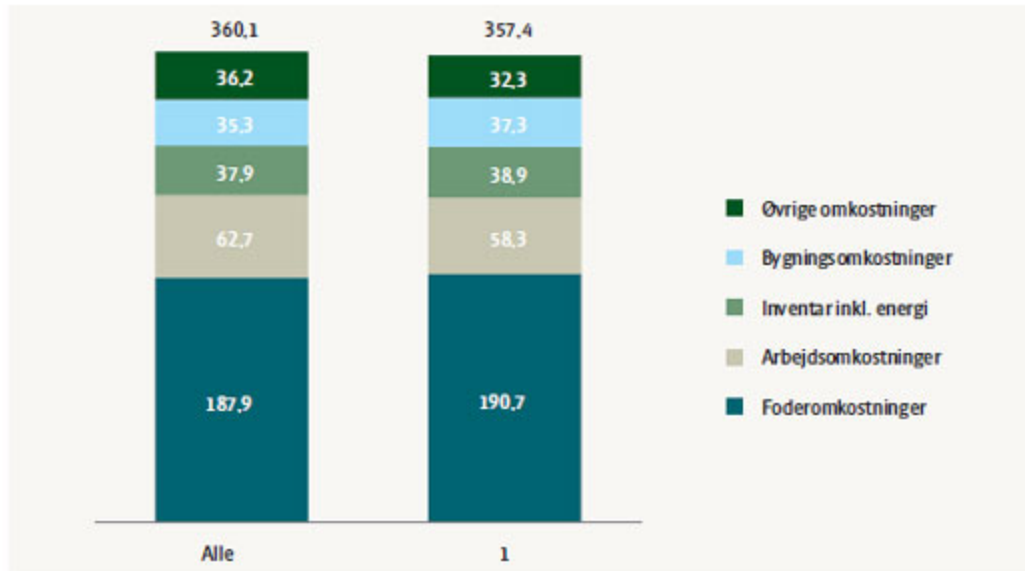
størrelsesøkonomiske gevinster i 2016. De største producenter har haft de højeste stykomkostninger og har haft den næsthøjeste fremstillingspris blandt de fire størrelsesgrupper. Produktivitetsmæssigt er det alene den mindste gruppe, der skiller sig ud med 29,5 grise pr. årssø mod ca. 31 grise pr. årssø for de øvrige grupper.

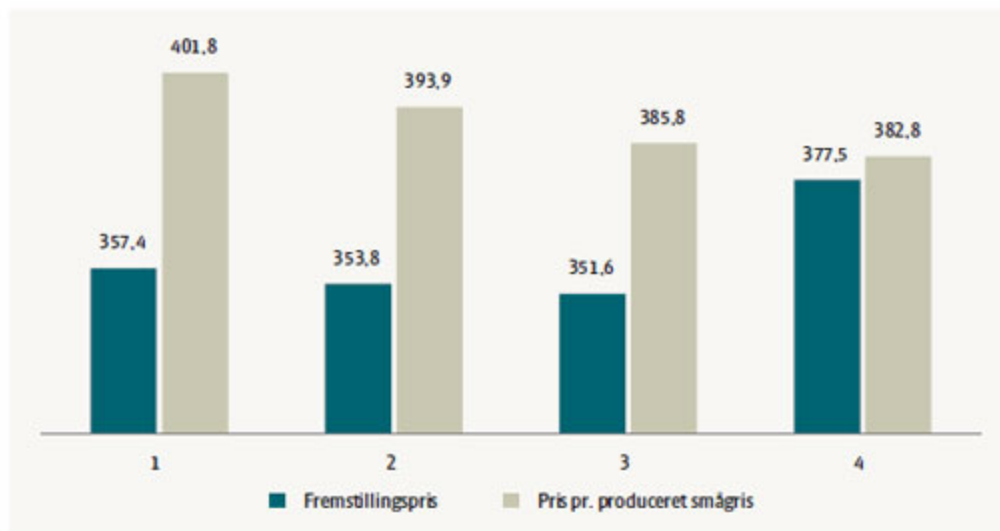
Figur 6. Udvikling i investeringer og afskrivninger og fordeling af afskrivningsberettigede investeringer, tkr.

TABEL 6. DRIFTSGRENSOPGØRELSE FOR SMÅGRISEPRODUCENTER OPDELT EFTER STØRRELSE, 2016

	ALLE	1	2	3	4
Antal bedrifter	501	126	125	125	125
Antal årssøer	662	1.198	685	486	274
Producerede smågrise	20.455	37.278	21.224	15.049	8.135
Producerede smågrise pr. årssø	30,7	31,1	31,1	31,0	29,5
Vægt pr. afgået gris, kg	30,9	30,6	30,8	31,2	31,1
KR. PR. ÅRSSØ					
Bruttoudbytte	13.105	13.651	13.282	13.196	12.287
Foder	5.713	5.834	5.598	5.766	5.654
Dyr læge og medicin	619	646	626	597	608
Avl, rådgivning og kontrol	293	253	291	305	323
Diverse stykomkostninger	265	266	271	262	261
Stykomkostninger i alt	6.888	6.998	6.782	6.930	6.841
Dækningsbidrag pr. årssø	6.217	6.653	6.499	6.266	5.446
Dækningsbidrag pr. smågris	203	214	209	202	185
FREMSTILLINGSPRIS PR. PRODUCERET SMÅGRIS					
Foderomkostninger	187,9	190,7	181,7	186,4	192,8
Arbejdsomkostninger	62,7	58,3	59,4	63,1	70,2
Bygningsomkostninger	35,3	37,3	35,3	33,1	35,6
Inventar inkl. energi	37,9	38,9	39,4	36,4	36,8
Øvrige omkostninger	36,2	32,3	38,0	32,5	42,1
Fremstillingspris	360,1	357,4	353,8	351,6	377,5
Pris pr. produceret smågris	391,1	401,8	393,9	385,8	382,8

Figur 7. Hovedelementer i fremstillingsprisen på 30 kg smågrise, kr. pr. smågris

Figur 8. Fremstillingspris og pris i kr. pr. produceret smågris

TABEL 7. FEM ÅRS UDVIKLING I INDTJENINGEN FOR BEDRIFTER MED SOHOLD OG SALG AF 7 KGS GRIS

	2012	2013	2014	2015 ^a	2016 ^a
Antal regnskaber	96	108	64	72	72
Antal årsøer	1.015	943	966	1.141	1.005
Antal fravænnede grise	30.036	28.222	29.563	35.934	31.800
Landbrugsareal, ha i alt	141	148	150	164	151
Fravænnede grise pr. årso	29,6	29,9	30,2	31,1	31,3
Vægt solgte fravænnede grise, kg	6,8	7,5	7,7	7,4	7,8
Kr. pr. solgt fravænnet gris	265	263	251	222	249

RESULTATOPGØRELSE, BELØB I 1.000 KR.					
Bruttoudbytte	10.468	10.146	8.708	9.910	10.865
Stykomkostninger	5.110	5.276	4.526	5.588	4.797
Dækningsbidrag	5.358	4.870	4.182	4.322	6.068
Kontante kapacitetsomkostninger	2.503	2.544	2.563	2.988	2.846
Afskrivninger mv.	969	904	981	1.097	1.049
Resultat af primær drift	1.886	1.422	638	237	2.173
Afkoblet EU-støtte	306	322	320	345	308
Finansieringsomkostninger	1.247	1.286	1.176	1.122	1.074
Driftsresultat	945	458	-218	-540	1.407
BALANCE, BELØB I 1.000 KR.					
Aktiver, ultimo	45.704	48.044	48.261	55.538	48.365
Gæld inkl. hensættelser, ultimo	39.085	41.141	41.778	48.656	42.235
Egenkapital, ultimo	6.619	6.903	6.483	6.882	6.130

¹ Regnskabstal fra 2015 er rettet til endelige tal, mens regnskabstal fra 2016 er foreløbige tal

Til gengæld er der sammenhæng mellem størrelse og det opnåede dækningsbidrag pr. årssø i 2016 og dette skyldes, at jo større producenterne er i gruppen desto bedre salgspris opnås for smågrisene alt andet lige.

Figur 7 og 8 viser en grafisk fremstilling af fremstillingspriserne i 2016. Af figur 7 ses fordelingen af de omkostninger, der medgår i fremstillingsprisen for dels gennemsnittet i 2016 og dels gruppe 1 fra tabel 6. Det ses, at foderomkostninger og arbejdsomkostninger udgør den betydeligt største del af omkostningerne pr. gris.

Driftsøkonomien for producenter af 7 kg's grise

Tabel 7 viser femårsudviklingen i indtjeningen på bedrifter med 7 kg-produktion. Producenterne af 7 kg's grise har i gennemsnit flere årssøer end producenter af 30 kg's grise.

7 kg's producenterne har også oplevet et betydeligt for-bedret resultat i 2016 end de foregående fire år. Højere afsætningspriser for smågrisene og forbedret produktivitet med 0,2 flere fravænnede grise pr. årssø samt både lavere styk- og kapitalomkostninger har medført, at driftsresultatet i gennemsnit er forbedret med næsten 2 mio. kr. fra 2015 til 2016.

Produktionseffektivitet

Produktiviteten i soholdet er opgjort på baggrund af P-rapporter fra brugere af AgroSoft (WinSvin og SvineIT) og Cloudfarms. Udvalgte femårsdata er vist i tabel 8, hvor der for 2016

også er foretaget en inddeling af de 25 % bedste og dårligste bedrifter efter antal fravænnede pr. årssø.

I tabellen og figur 9 ses det, at der er sket en yderligere stigning i antallet af fravænnede grise pr. årssø på 0,8 grise pr. årssø, og at stort set hele denne stigning kommer fra et yderligere antal levendefødte pr. kuld, som er steget fra 15,9 i 2015 til 16,3 i 2016, og at smågriseproducenterne samtidig har formået at holde en uændret dødelighed hos pattegrisene.

Spildfoderdage er faldet hvert år i de seneste fem år og med 0,3 til 12,7 fra 2015 til 2016.

Femårsoversigten viser fremgang på stort set alle effektivitetsmæssige parametre, men fravænningsvægten har dog været faldende, og antal døde efter fravænning er uændret fra 2015 – trods uændret diegivningstid.

Det ses af kolonnerne med de bedste og dårligste 25 % opdelt efter fravænnede grise pr. årssø, at der er særdeles stor spredning i effektivitet mellem besætningerne. De bedste opnår i gennemsnit bedre effektivitet på alle parametre. Særligt ses det, at antallet af spildfoderdage er 6,8 dage større i den dårlige gruppe end i den bedste, men også at antallet af levendefødte grise pr. kuld er 1,4 mindre for de dårlige end for de bedste. Efter fravænning fortsætter de dårligste med at have udfordringer, idet tilvæksten på 407 gram pr. dag er 87 gram mindre end de bedste.

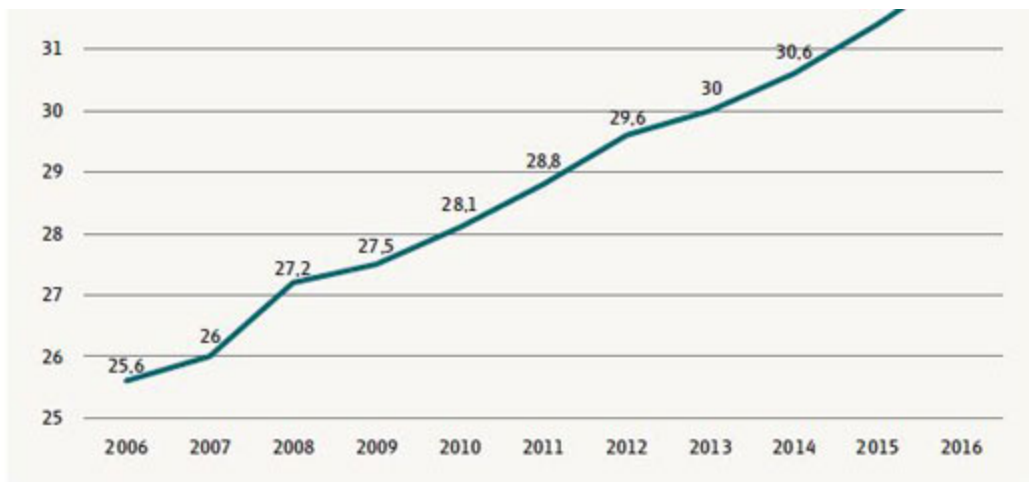
Besætningsstørrelserne i de to grupper tenderer, at det er de større sohold, der har den bedste effektivitet. En gennemsnitlig størrelse på 727 årssøer i den dårligste gruppe indikerer dog, at der også er en række større producenter, som har udfordringer med at få effektiviteten højnet.

TABEL 8. RESULTATER FRA P-RAPPORTERNE I SOHOLDET

GRUPPE	ALLE	ALLE	ALLE	ALLE	ALLE	BEDSTE 25 %	DÅRLIGSTE 25 %
PERIODE	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016
Antal bedrifter	629	604	537	459	570	141	138
Antal årssøer	651	680	707	742	767	857	727
Kuld pr. årssø	2,26	2,25	2,26	2,27	2,27	2,33	2,20
Levendefødte pr. kuld	15,1	15,4	15,6	15,9	16,3	17,0	15,6
Dødfødte pr. kuld	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7
Fravænnede pr. kuld	13,1	13,3	13,5	13,8	14,1	15,0	13,3
Fravænnede grise pr. årssø	29,6	30,0	30,6	31,4	32,2	34,6	29,9
Diegivningstid, dage	31,0	31,0	31,0	30,0	31,0	30,0	32,0
Vægt ved fravænning, kg	7,0	7,0	6,9	6,8	6,6	6,4	7,0
Døde efter fravænning, %	2,9	2,9	2,9	3,1	3,1	2,8	3,6
Spildfoderdage pr. kuld	14,1	14,2	13,6	13,0	12,7	9,8	16,6
Vægt pr. afgået gris, kg	30,6	31,0	30,9	30,8	30,8	31,0	31,2
Daglig tilvækst efter fravænning, g ¹	438	441	441	443	446	494	407

¹ Reference daglig tilvækst (7-30 kg), korrektion for vægtinterval for at sikre sammenlignelighed

Figur 9. Udviklingen i fraværnede grise pr. årso

© 2021 - SEGES Projektsitet